

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

મેસર્સ એલેમ્બીક ગ્લાસ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ.

વિરૂદ્ધ

કમિશ્નર, સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ.

ઓગસ્ટ ૧૪, ૨૦૦૬

[અરિજીત પસાયત, ન્યાયમૂર્તિશ્રી અને તરુણ ચેટરજી, ન્યાયમૂર્તિશ્રી]

સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ અને સોલ્ટ એક્ટ, ૧૯૪૪ --- કલમ ૪(એ) ---
હથિયારોની લંબાઈનો વ્યવહાર --- કરદાતાની ફેક્ટરી બંધ --- પુનર્જીવિત
કરવા માટે, કરદાતાએ જાહેરાત અને પ્રચાર પરનો ખર્ચ ઘટાડ્યો --- વેચાણ
વધારવા માટે જથ્થાબંધ ખરીદનાર દ્વારા કરવામાં આવતો જાહેરાત ખર્ચ ---
કરદાતાના માલના આકારણીપાત્ર મૂલ્યમાં સમાવેશ --- ઠરાવ્યુ.જથ્થાબંધ
ખરીદનાર સાથેના કરાર હેઠળ જાહેરાતનો આગ્રહ રાખવાનો કરદાતા પાસે કોઈ

લાગુ કરી શકાય તેવો કાનૂની અધિકાર નહોતો --- વ્યવહાર હાથની હદ સુધી હતો, તેથી જથ્થાબંધ ખરીદનાર દ્વારા કરવામાં આવેલ ખર્ચ કરદાતાના માલના આકારણીપાત્ર મૂલ્યમાં સમાવિષ્ટ નથી.

અપીલકર્તાની કાયની ફેક્ટરી બંધ થવાને કારણે ઉત્પાદન બંધ થઈ ગયું હતું.ત્યારબાદ અપીલકર્તાએ જાહેરાતમાં ખર્ચમાં ઘટાડો કરવાનો નિર્ણય લીધો હતો.'ડી' જે કરદાતાના ઉત્પાદનના જથ્થાબંધ ખરીદદાર હતા તેમણે અપીલકર્તા પાસેથી ખરીદેલા કાયના સંદર્ભમાં તેના વેચાણને વેગ આપવા માટે જાહેરાત શરૂ કરી હતી.વિભાગે એસસીએનને આ આધાર પર ફરજની માંગ કરી હતી કે અપીલકર્તાએ વેચાણ પ્રોત્સાહન અને તેના ઉત્પાદનના પ્રચાર પરનો ખર્ચ ધીમે ધીમે 'ડી' માં ટ્રાન્સફર કર્યો હતો અને 'ડી' દ્વારા ખર્ચવામાં આવેલી રકમ અપીલકર્તા દ્વારા ઉત્પાદિત કાયના મૂલ્યાંકન મૂલ્યમાં સામેલ કરવાની હતી અને તેથી, 'ડી' દ્વારા ખર્ચવામાં આવેલી રકમ પર ફરજો ચૂકવવાપાત્ર હતી.કલેક્ટરે માંગની પુષ્ટિ કરી હતી.અપીલકર્તાએ સી.ઈ.જી.એ.ટી. સમક્ષ નિષ્ફળ અપીલ દાખલ કરી હતી. તેથી આ અપીલ કરવામાં આવે છે.

અપીલને મંજૂરી આપતા કોર્ટે

ઠરાવ્યુ:૧.૧ જ્યાં ઉત્પાદકના ગ્રાહકો દ્વારા જાહેરાતનો ખર્ચ ફરજિયાતપણે કરવામાં આવે છે અને જ્યાં ઉત્પાદકને ગ્રાહકો દ્વારા આવા જાહેરાત ખર્ચનો આગ્રહ રાખવાનો ગ્રાહકો સામે લાગુ કરી શકાય તેવો કાનૂની અધિકાર છે, ત્યાં જાહેરાતનો ખર્ચ મૂલ્યાંકનક્ષમ મૂલ્યમાં સમાવવામાં આવશે.(૫૫૬-એ-બી)

૧.૨.કરાર હેઠળ જાહેરાતનો આગ્રહ રાખવાનો અપીલકર્તા પાસે કોઈ લાગુ પાડી શકાય તેવો કાનૂની અધિકાર નહોતો અને ન તો સી.ઈ.જી.એ.ટી. દ્વારા નોંધાયેલ કોઈ તારણો હતો કે તેને કોઈ લાગુ પાડી શકાય તેવો કાનૂની અધિકાર હતો.તેનાથી વિપરીત સી.ઈ.જી.એ.ટી. એ આધાર પર આગળ વધ્યું કે ૧૯૮૭ સુધી અપીલકર્તા ખર્ચ ઉપાડી રહ્યો હતો.જે સંજોગો હેઠળ 'ડી' એ જથ્થાબંધ ખરીદીની ખાતરી આપી હતી અને અપીલકર્તાના ઉત્પાદનની જાહેરાત પર ક્રમશઃ ખર્ચ વધારવાનું શરૂ કર્યું હતું તે સૂચવે છે કે તે અપીલકર્તાની ખર્ચ ઘટાડવાની કવાયતના ભાગરૂપે તેમની વચ્ચે આવેલા પેકેજ ખર્ચ અથવા અપીલકર્તાની ફેક્ટરીનું પુનરુત્થાન હતું.સી.ઈ.જી.એ.ટી. સમક્ષ મહેસૂલ દ્વારા એવી કોઈ સામગ્રી રજૂ કરવામાં આવી ન હતી કે કોઈ મૌન સમજૂતી હતી જે કારણદર્શક નોટિસમાં પણ દર્શાવવામાં આવી ન હતી.[૫૬૬-સી-ઈ]

કલેક્ટર, સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ, બરોડા વી. બેસ્ટા કોસ્મેટિક્સ લિમિટેડ,
[૨૦૦૫] ૩ એસસીસી ૭૯૨ પર આધાર રાખ્યો હતો.

યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા વિરુદ્ધ બોમ્બે ટાયર ઇન્ટરનેશનલ લિમિટેડ,
[૧૯૮૪] ૧ એસસીસી ૪૬૭; કમિશનર ઓફ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ, સુરત વિરુદ્ધ
સુરત ટેક્સટાઈલ મિલ્સ લિમિટેડ અને અન્ય, [૨૦૦૪] ૫ એસસીસી ૨૦૧
અને કમિશનર ઓફ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ, વડોદરા વિરુદ્ધ એલેમ્બિક ગ્લાસ
ઈન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ, (૧૯૯૬) ૮૮ ઇએલટી ૨૯૬, જેનો ઉલ્લેખ છે.

૨. વળતરની કોઈ વ્યવસ્થા નથી તે દર્શાવવા માટે કોઈ સામગ્રી
નથી.વાસ્તવિક સ્થિતિ દર્શાવે છે કે વ્યવહાર મુખ્યથી મુખ્ય ધોરણે હતો.એકવાર
હથિયારોના જથ્થાબંધ સોદા સ્થાપિત થઈ ગયા પછી, કેન્દ્રીય આબકારી
અધિનિયમની કલમ ૪ (એ) ના હેતુ માટે જથ્થાબંધ રોકડ કિંમતનું નિર્ધારણ
આવા જથ્થાબંધ સોદાઓની સંખ્યા પર આધારિત ન હોઈ શકે.[૫૫૮-બી-ઈ]

૩. 'જથ્થાબંધ રોકડ કિંમત' માત્ર હાથની લંબાઈ પરના વ્યવહારોના
આધારે નક્કી કરવી પડશે.જો કોઈ વિશેષ અથવા મનપસંદ ખરીદનાર હોય કે
જેની પાસેથી વધારાની વ્યાવસાયિક બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને વિશેષ કિંમત
વસૂલવામાં આવે, તો આ રીતે વસૂલવામાં આવેલી કિંમત કાયદાની કલમ ૪
(એ) હેઠળ એક્સાઈઝ વસૂલવા માટે 'જથ્થાબંધ રોકડ કિંમત' નહીં હોય.
[૫૫૮-સી-ડી]

એ. કે. રોય અને અન્ય વિ. વોલ્ટાસ લિમિટેડ, [૧૯૭૩] ૩ એસસીસી ૫૦૩ પર આધાર રાખ્યો હતો.

ફિલિપ્સ ઇન્ડિયા લિમિટેડ વિરુદ્ધ સેન્ટ્રલ એક્સાઇઝના કલેક્ટર, પૂણે [૧૯૯૭] ૬ એસ. સી. સી. ૩૧ નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

કસ્ટમ્સ, એક્સાઇઝ અને ગોલ્ડ (કંટ્રોલ) એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ, પશ્ચિમ પ્રાદેશિક બેન્ચ, મુંબઈના ૧૩.૬.૧૯૯૭ ના ચુકાદા અને આદેશથી, અપીલ નં.૬/૪૯૬૮/૯૨-એ માં ઓર્ડર નં.૨૫૧૦/તારીખ ૫/૯૭ અને સ્ટે નં.૬/મિસ્ક (મોડફીન) ૪૭૫/૯૭-બોમ માં ઓર્ડર નં.૧૯.૧૧.૧૯૯૭ ના ઓર્ડરથી.

અપીલકર્તાઓ તરફે ડી. એ. દવે, નંદિની ગોરે, પ્રજ્ઞા સિંહ બંસલ, આર. એન. કરંજવાલા, માણિક કરંજવાલા, રાહુલ નારાયણ, મીનાક્ષી અરોરા અને પ્રિયા રાવ.

પ્રતિવાદી તરફે એમ.એફ. હુમાયુનીસા, રુપેશ કુમાર અને પી. પરમેસ્વરન.

કોર્ટનો ચુકાદો આના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

અરિજીત પસાયત, ન્યાયમૂર્તિશ્રી.આ અપીલમાં પડકાર કર્ટમ્સ, એક્સાઈઝ એન્ડ ગોલ્ડ (કંટ્રોલ) અપીલેટ ટ્રિબ્યુનલ, બોમ્બે ખાતેની પશ્ચિમ પ્રાદેશિક બેન્ચ (ટૂંકમાં 'સી.ઈ.જી.એ.ટી.') દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશો સામે છે.જ્યારે ૧૩.૬.૧૯૯૭ તારીખનો અપીલ આદેશ ૧૯૯૮ની સિવિલ અપીલ નં.૪૩ માં પડકારનો વિષય છે, ત્યારે બીજી અપીલ અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ભૂલો સુધારવા માટેની અરજી પર પસાર કરવામાં આવેલા ૨૮.૧૧.૧૯૯૭ તારીખના આદેશ સાથે સંબંધિત છે.

ટૂંકમાં પૃષ્ઠભૂમિ હકીકતો નીચે મુજબ છે:

કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ હેઠળ સમાવિષ્ટ અપીલકર્તા-કંપની કાય અને કાયના વાસણોની ઉત્પાદક છે.તે સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એક્ટ, ૧૯૪૪ (ટૂંકમાં 'એક્ટ') હેઠળ જારી કરાયેલ લાઈસન્સ ધરાવે છે, જે સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ રૂલ્સ, ૧૯૪૪ (ટૂંકમાં 'નિયમો') સાથે વાંચે છે.આ વિવાદ ૧.૧.૧૯૮૮ થી ૨૮.૨.૧૯૯૦ ના સમયગાળા સાથે સંબંધિત છે.અપીલકર્તા દ્વારા ઉત્પાદિત ચીજવસ્તુઓને સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ ટેરિફ એક્ટ, ૧૯૮૫ (ટૂંકમાં "ટેરિફ એક્ટ")

ના પ્રકરણ ૭૦ હેઠળ વર્ગીકૃત કરવામાં આવી છે.૧૯૮૭માં અપીલકર્તાની ફેક્ટરીમાં લાંબી હડતાળ પડી હતી, જે અપીલકર્તાના જણાવ્યા અનુસાર હતી. પરિણામે અપીલકર્તાની ફેક્ટરી બંધ થઈ ગઈ અને જ્યાં સુધી ઉત્પાદનની વાત છે ત્યાં સુધી તે સ્થગિત સ્થિતિમાં આવી ગઈ.અપીલકર્તાએ શ્રમ, પેકિંગ, ઇન્વેન્ટરી, જાહેરાત વગેરે જેવા ક્ષેત્રોમાં ખર્ચમાં ઘટાડો કરવાનો નિર્ણય લીધો હતો. મેસર્સ દર્શક લિમિટેડ, જે અપીલકર્તાના ઉત્પાદનોની જથ્થાબંધ ખરીદદાર હતી, તેણે અપીલકર્તા પાસેથી ખરીદવામાં આવેલા કાચ અને કાચના વાસણોના સંદર્ભમાં તેના વેચાણને વેગ આપવા માટે જાહેરાત શરૂ કરી હતી.અપીલકર્તા પાસેથી ખરીદવામાં આવેલા માલ પર મેસર્સ દર્શક લિમિટેડ દ્વારા કરવામાં આવેલા પ્રચાર અને વેચાણ પ્રોત્સાહન પરના ખર્ચ અંગે કેન્દ્રીય આબકારી સત્તામંડળો દ્વારા તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી.મેસર્સ દર્શક લિમિટેડના કેટલાક અધિકારીઓ અને અપીલકર્તાના કાર્યકારી નિયામકના નિવેદનો તપાસ દરમિયાન નોંધવામાં આવ્યા હતા.અપીલકર્તાને સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એન્ડ કસ્ટમ્સ ડિરેક્ટોરેટ, બરોડા તરફથી જ.જ.૧૯૯૧ તારીખની કારણદર્શક નોટિસ મળી હતી કાયદાની કલમ ૧૧ એ (એલ) ની જોગવાઈ હેઠળ રૂ.૧૮,૭૯,૭૭૫.૩૧ ની રકમની ફરજની વસૂલાત કરવાનો પ્રસ્તાવ. આ નોટિસ કલેક્ટર, સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એન્ડ કસ્ટમ્સ, બરોડા દ્વારા જારી કરવામાં આવી હતી.નોટિસનો સાર એ હતો કે અપીલકર્તાએ તેના ઉત્પાદનના વેચાણ પ્રમોશન અને/અથવા પ્રચાર પરનો ખર્ચ ધીમે ધીમે મેસર્સ દર્શક લિમિટેડને ટ્રાન્સફર કર્યો હતો. મેસર્સ દર્શક

લિમિટેડ દ્વારા ખર્ચવામાં આવેલી રકમ અપીલકર્તા દ્વારા જાહેર કરાયેલ મૂલ્યાંકન મૂલ્યમાં શામેલ કરવાની હતી અને તેથી, મેસર્સ દર્શક લિમિટેડ દ્વારા ખર્ચવામાં આવેલી રકમ પર રૂ. ૭૧,૬૧,૦૪૯ હોવાથી ચૂકવવાપાત્ર ડ્યુટી રૂ. ૧૮,૭૯, ૭૭૫.૩૧ હતી.અપીલકર્તાએ કારણદર્શક નોટિસ પર પોતાનો જવાબ રજૂ કર્યો હતો.એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે કારણદર્શક નોટિસ સમયસર બંધ કરવામાં આવી હતી; અપીલકર્તા એક્સાઈઝ અધિકારીઓની જાણકારીમાં તેની બધી પ્રવૃત્તિઓ કરી રહ્યા છે; બજાર પેટર્ન બદલવાના દરેક તબક્કે વિભાગ એક પક્ષ હતો; બધા વેચાણ મુખ્યથી મુખ્ય ધોરણે કરવામાં આવી રહ્યા હતા એટલે કે અપીલકર્તા અને મિસ દર્શક લિમિટેડ સંબંધિત વ્યક્તિઓ નથી.કેટલીક વ્યક્તિઓની તપાસ અથવા ક્રોસ-તપાસ કરવાની વિનંતી કરવામાં આવી હતી.

વધુ જવાબ રૂ.૧૧.૧૯૯૧ પર દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો હતો કે અપીલકર્તા દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી કિંમતની સૂચિને વિભાગ દ્વારા મંજૂરી આપવામાં આવી છે.અપીલકર્તાનું વલણ કલેક્ટર દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યું ન હતું અને મૂળમાં કારણદર્શક નોટિસની પુષ્ટિ કરતો આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.મેસર્સ દર્શક લિમિટેડના જનરલ મેનેજર માર્કેટિંગ શ્રી આર. એસ. ગાર્ડના નિવેદનનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો કે વેચાણમાં વધારાને કારણે પ્રચાર માટેના ખર્ચમાં વધારો થયો હતો.જોકે ખરીદનાર કોઈપણ સ્પષ્ટ અથવા ગર્ભિત સૂચનાઓ હેઠળ તેમના વતી કોઈ જાહેરાત ખર્ચ

ઉઠાવી રહ્યો ન હતો, છતાં અપીલકર્તા દ્વારા જાહેરાત ખર્ચ ઘટાડવામાં આવ્યો/બંધ કરવામાં આવ્યો તે હકીકત દર્શાવે છે કે તે એક સારી રીતે વિચારેલી નીતિનો ભાગ હતો.મેસર્સ દર્શક લિમિટેડ ૧૯૮૫થી અપીલકર્તાની ગ્રાહક હતી.જાહેરાત અને વેચાણ પ્રોત્સાહન માટેનો ખર્ચ ખાસ કરીને મેસર્સ દર્શક લિમિટેડ દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો જેના કારણે વેચાણના જથ્થામાં વધારો થયો હતો.ખર્ચ કોણ કરે છે તે હકીકતને ધ્યાનમાં લીધા વિના માલના માર્કેટિંગ માટે જાહેરાત પરનો ખર્ચ અનિવાર્ય છે.એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે એકવાર તે સ્થાપિત થઈ જાય કે જાહેરાત માટેનો ખર્ચ વધારાની વિચારણાઓ છે, સંબંધિત વ્યક્તિનો પ્રશ્ન મહત્વનો નથી.તે ગર્ભિત સૂચનાનો કેસ હતો અને તેથી, આકારણીપાત્ર મૂલ્ય તે મુજબ નક્કી કરવું જરૂરી હતું, અને ખર્ચને સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ (મૂલ્યાંકન) નિયમો, ૧૯૭૫ (ટૂંકમાં 'મૂલ્યાંકન નિયમો') ના નિયમ ૫ હેઠળ આકારણીપાત્ર મૂલ્યમાં સમાવવા જરૂરી હતા.કાયદાની કલમ ૧૧એ હેઠળ માંગણીની પુષ્ટિ કરવામાં આવી હતી અને નિયમોના નિયમ ૧૭૩ક્યુ(એલ) હેઠળ રૂ.૧૦ લાખનો દંડ લાદવામાં આવ્યો હતો.અપીલકર્તાની જમીન, ઈમારતો, પ્લાન્ટ અને મશીનરી નિયમોના નિયમ ૧૭૩ક્યુ(ર) હેઠળ જપ્ત કરવામાં આવી હતી.જોકે, જમીના બદલામાં ૨ લાખનો દંડ ચૂકવવાનો વિકલ્પ આપવામાં આવ્યો હતો.

અપીલકર્તાએ સી.ઈ.જી.એ.ટી. સમક્ષ અપીલ કરવાનું પસંદ કર્યું.

સી.ઈ.જી.એ.ટી. સમક્ષ અપીલકર્તાનો અભિપ્રાય હતો કે અપીલકર્તા અને મેસર્સ દર્શક લિમિટેડ વચ્ચે કોઈ ખાસ સંબંધ નથી. દર્શક લિમિટેડ અન્ય ડીલરોને પણ સમાન ભાવે માલ વેચી રહ્યું હતું.તેથી, ઉત્પાદનો માટે ફેક્ટરી ગેટ પ્રાઈસ હતી અને તે કાયદાની કલમ ૪ હેઠળ આકારણીપાત્ર મૂલ્ય હતું. સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ કમિશનર, વડોદરા વિરુદ્ધ એલેમ્બિક ગ્લાસ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિ. (૧૯૯૬) ૮૮ ઈ.એલ.ટી. ૨૯૬ માં કરદાતાના પોતાના કેસમાં સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો જેમાં સી.ઈ.જી.એ.ટી. એ સ્પષ્ટ તારણો આપ્યો હતો કે મેસર્સ દર્શક લિમિટેડ એક તરફી ખરીદનાર નથી કારણ કે વિવેકબુદ્ધિ અથવા તરફી વર્તનના કોઈ પુરાવા નહોતા.એ તરફ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે જાહેરાતનો ખર્ચ ગ્રાહક મેસર્સ દર્શક લિમિટેડ દ્વારા જ કરવામાં આવ્યો હતો અને મંજૂરીના તબક્કા સુધી અપીલકર્તાએ આવો કોઈ ખર્ચ કર્યો ન હતો.

અપીલકર્તા અને મેસર્સ દર્શક લિમિટેડ બંને દ્વારા વેચાણ પ્રોત્સાહન અને પ્રચાર માટે કરવામાં આવેલા ખર્ચ નીચે મુજબ હતા:

વેચાણ પ્રોત્સાહન અને પ્રચાર પર ખર્ચ			
વર્ષ	મેસર્સ એલેમ્બિક	મેસર્સ દર્શક	વેચાણનું પ્રમાણ
૧૯૮૬	રૂ.૧૧,૯૧,૧૯૨/-	રૂ. ૧,૯૧,૯૨૮/-	રૂ.

—

૨,૦૫,૫૨,૬૦૭/—

૩.

૧૯૮૭ ૩. ૧૩,૧૯૨/— ૩. ૨,૨૫,૯૪૫/— ૨૨,૭૭,૧૯,૭૬૯/

—

૧૯૮૮-૮૯

૩.

(૧.૧.૮૮

૩. ૪૮,૮૧,૭૩૨/— ૬૯,૬૯,૧૮,૯૬૬/

થી

—

૩૧.૩.૮૯)

મહેસૂલનો અભિપ્રાય એવો હતો કે શરૂઆતમાં અપીલકર્તા જાહેરાત ખર્ચ ઉઠાવી રહ્યા હતા જે ધીમે ધીમે મેસર્સ દર્શક લિમિટેડને ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યા હતા જે તેના લગભગ ૯૮% ઉત્પાદન ખરીદતી હતી. ટ્રિબ્યુનલના એક નિર્ણયનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો જેમાં નોંધવામાં આવ્યું હતું કે જાહેરાત ખર્ચની વહેંચણી અંગે ૫૦:૫૦ ના ધોરણે સમજૂતી હતી અને ખર્ચને આકારણીપાત્ર મૂલ્યમાં ઉમેરવાનો હતો.

૧૩.૬.૧૯૯૭ ના વિવાદિત ચુકાદા દ્વારા સી.ઈ.જી.એ.ટી. એ મૂલ્યાંકન તેમજ દમનના પ્રશ્ન પર મહેસૂલ અધિકારીઓના તારણોની પુષ્ટિ કરી હતી. જોકે, દંડની રકમ રૂ. ૧૦ લાખથી ઘટાડીને ૨ લાખ રૂપિયા કરવામાં આવી હતી. સી.ઈ.જી.એ.ટી. દ્વારા એ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે મેસર્સ દર્શક લિમિટેડ

દ્વારા જથ્થાબંધ ખરીદી કરવા પાછળનું કારણ આર્થિક કટોકટી હતી, કારણ કે જથ્થાબંધ ખરીદી પુનર્વસનની એક પદ્ધતિ હતી.બ્રાન્ડ નામ "ચેરા" અપીલકર્તાની માલિકીનું છે અને પેકિંગ મેસર્સ દર્શક લિમિટેડ દ્વારા કરવામાં આવે છે. તે સ્પષ્ટપણે સૂચવવામાં આવે છે કે અપીલકર્તા માલિક હતો.મેસર્સ દર્શક લિમિટેડ દ્વારા કરવામાં આવેલ જાહેરાત ખર્ચ અપીલકર્તાની ફેક્ટરીના પુનરુત્થાન માટેનો સોદો છે.સ્વીકૃત સ્થિતિનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો કે જો મેસર્સ દર્શક લિમિટેડે જથ્થાબંધ ખરીદી ન કરી હોત તો અપીલકર્તાએ વેચાણને પ્રોત્સાહન આપવા માટે જાહેરાત ખર્ચ ઉઠાવ્યો હોત.એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે જો કિંમત એકમાત્ર વિચારણા નથી, તો મૂલ્યાંકનક્ષમ મૂલ્યમાં વધારાની વિચારણા સામેલ કરવી પડશે.જો કે મેસર્સ દર્શક લિમિટેડ પસંદગીના ખરીદદાર/સંબંધિત વ્યક્તિ નથી, પરંતુ તેનું ખરેખર કોઈ પરિણામ નથી.ભાવ યાદીમાં પ્રશ્નાવલીમાં પ્રશ્ન નં. ૧૯ માટે અપીલકર્તાનો જવાબ 'ના' હોવાથી, કલમ ૧૧-એ યોગ્ય રીતે લાગુ કરવામાં આવી છે.સી.ઈ.જી.એ.ટી. દ્વારા મૂલ્યાંકન નિયમોના નિયમ ૫ નો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો જેમાં કહેવામાં આવ્યું હતું કે વેચાણ પ્રમોશન અને જાહેરાત પરના ખર્ચનો સમાવેશ માલના મૂલ્યાંકનપાત્ર મૂલ્યમાં થવાનો હતો.એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે કલમ ૧૧-એ હેઠળ અપીલકર્તા પાસેથી ફરજની માંગણી સ્પષ્ટપણે લાગુ પડે છે કારણ કે અપીલકર્તાએ ફરજ ચૂકવવાથી બચવાના ઇરાદાથી માહિતી છુપાવી હતી.ટ્રિબ્યુનલે શોધી કાઢ્યું કે જે સંજોગોમાં મેસર્સ દર્શક લિમિટેડે જથ્થાબંધ

ખરીદીની ખાતરી આપી હતી અને અપીલકર્તાના ઉત્પાદનની જાહેરાતમાં વધારો શરૂ કર્યો હતો તે સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે તે અપીલકર્તાની ફેક્ટરીના પુનરુત્થાન માટેનો એક પેકેજ ડીલ હતો જે તેમની અને મેસર્સ દર્શક લિમિટેડ વચ્ચે થયો હતો, અને તે અપીલકર્તાની ખર્ચ ઘટાડવાની કવાયતનો એક ભાગ હતો. સુધારણા માટેની અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી જે ફગાવી દેવામાં આવી હતી. સુધારણા અરજીના સમર્થનમાં અપીલકર્તાની દલીલ એવી હતી કે સી.ઈ.જી.એ.ટી. એ તેની સમક્ષ ટાંકવામાં આવેલા વિવિધ ચુકાદાઓને ધ્યાનમાં લીધા ન હતા અને કરદાતાએ તેની બેલેન્સ શીટ અને અન્ય દસ્તાવેજો સબમિટ કર્યા હોવાથી હકીકતોને દબાવવામાં આવી ન હતી. મહેસૂલ વિભાગનો એવો અભિપ્રાય હતો કે સુધારણા માટે કોઈ કેસ સ્વીકારવામાં આવ્યો ન હતો, સુધારણા અરજી ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

અપીલના સમર્થનમાં, અપીલકર્તાઓના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે આ અદાલત દ્વારા ઘણા કેસોમાં આકારણીપાત્ર મૂલ્ય નક્કી કરવાની પદ્ધતિ પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે. યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા વિરુદ્ધ બોમ્બે ટાયર ઈન્ટરનેશનલ લિમિટેડ (૧૯૮૪ (૧) એસસીસી ૪૬૭) માં, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે એક્સાઈઝ વસૂલવાના હેતુ માટે એક્સાઈઝેબલ વસ્તુનું મૂલ્ય એ કિંમત તરીકે લેવામાં આવશે કે જેના પર કરદાતા દ્વારા જથ્થાબંધ વેપાર

દરમિયાન ખરીદનારને દૂર કરવાના સમયે અને સ્થળે હથિયારોની લંબાઈ પર એક્સાઈઝેબલ વસ્તુ વેચવામાં આવે છે.

બીજી તરફ, મહેસૂલ વિભાગના વિદ્વાન વકીલે સી.ઈ.જી.એ.ટી. ના આદેશોને ટેકો આપ્યો. સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ કમિશનર, સુરત વિરુદ્ધ સુરત ટેક્સટાઈલ મિલ્સ લિમિટેડ અને અન્ય (૨૦૦૪ (૫) એસ.સી.સી. ૨૦૧) કેસમાં આ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખીને તેમણે દલીલ કરી કે ટ્રિબ્યુનલના નિષ્કર્ષ ટેરા ફર્મામાં છે.

તાત્કાલિક કેસમાં સી.ઈ.જી.એ.ટી. એ ઠરાવ્યું કે મેસર્સ દર્શક લિમિટેડ દ્વારા જાહેરાત અને વેચાણ પ્રમોશન પર કરવામાં આવેલ ખર્ચ મૂલ્યાંકન નિયમોના નિયમ ૫ હેઠળ વેચાણ કિંમતમાં ઉમેરવા માટે વધારાનો ખર્ચ બનાવે છે તે કલેક્ટરનો અભિપ્રાય યોગ્ય રીતે સ્થાપિત છે. એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે મેસર્સ દર્શક લિમિટેડ તરફેણકારી ખરીદનાર છે અથવા તેઓ અપીલકર્તા સાથે સંબંધિત વ્યક્તિઓ છે તે આધાર પર ઉમેરો કરવામાં આવી રહ્યો નથી. કલેક્ટર ઓફ સેનેટ્રાલ એક્સાઈઝ, બરોડા વિરુદ્ધ બેસ્ટા કોસ્મેટિક્સ લિમિટેડ (૨૦૦૫ (૩) એસ.સી.સી. ૭૯૨) કેસમાં આ કોર્ટે ઠરાવ્યું હતું કે જ્યાં જાહેરાત ખર્ચ ઉત્પાદકો/ગ્રાહકો દ્વારા ફરજિયાત અથવા ફરજિયાત રીતે ઉઠાવવામાં આવે છે અને જ્યાં ઉત્પાદકને ગ્રાહકો દ્વારા આવા જાહેરાત ખર્ચનો આગ્રહ રાખવાનો

કાનૂની અધિકાર હોય છે, ત્યાં જાહેરાત ખર્ચનો સમાવેશ આકારણીપાત્ર મૂલ્યમાં થશે.બેસ્ટા કોસ્મેટિક્સ કેસમાં (ઉપરોક્ત) ત્રણ ન્યાયાધીશોની બેન્ચ દ્વારા એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે સી.સી.ઇ વિરુદ્ધ સુરત ટેક્સટાઇલ મિલ્સ લિમિટેડ (૨૦૦૪ (૫) એસ.સી.સી. ૨૦૧) માં લેવાયેલા દૃષ્ટિકોણને સમર્થન આપ્યા વિના, ચુકાદાના આધારે પણ સ્પષ્ટ છે કે કરારમાં ઉત્પાદકો/માર્કેટિંગ એજન્ટને કરદાતાના ઉત્પાદનની જાહેરાત કરવી કે નહીં તે અંગેનો વિવેકાધિકાર આપવો જોઈએ.કરાર હેઠળ જાહેરાતનો આગ્રહ રાખવાનો કરદાતા પાસે કોઈ અમલ કરી શકાય તેવો કાનૂની અધિકાર નહોતો.તાત્કાલિક કેસમાં સી.ઇ.જી.એ.ટી. દ્વારા એવું કોઈ તારણ નોંધાયું ન હતું કે કરદાતા પાસે કોઈ લાગુ કરી શકાય તેવો કાનૂની અધિકાર હતો.તેનાથી વિપરીત સી.ઇ.જી.એ.ટી. એ આધાર પર આગળ વધ્યું કે ૧૯૮૭ સુધી કરદાતા ખર્ચ ઉપાડી રહ્યો હતો.જે સંજોગોમાં મેસર્સ દર્શક લિમિટેડે જથ્થાબંધ ખરીદીની ખાતરી આપી અને અપીલકર્તાના ઉત્પાદનની જાહેરાત પર ક્રમશઃ વધારો ખર્ચ શરૂ કર્યો તે દર્શાવે છે કે તે પેકેજ ખર્ચ અથવા અપીલકર્તાની ફેક્ટરીના પુનર્જીવનનો હતો, જે કરદાતાની ખર્ચ ઘટાડવાની ક્વાયતના ભાગ રૂપે તેમની વચ્ચે થયો હતો.સી.ઇ.જી.એ.ટી. સમક્ષ એવી કોઈ સામગ્રી નહોતી કે જેનાથી એવું તારણ નીકળે કે મહેસૂલ વિભાગનો કોઈ મૌન સમજૂતી હતી.આ અનુમાનને યોગ્ય ઠેરવવા માટે મહેસૂલ દ્વારા કોઈ સામગ્રી રજૂ કરવામાં આવી ન હતી, જે કારણદર્શક નોટિસમાં પણ દર્શાવવામાં આવી ન હતી.

ફિલિપ્સ ઇન્ડિયા લિમિટેડ વિરુદ્ધ કલેક્ટર, સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ, પૂણે (૧૯૯૭
(૬) એસસીસી ૩૧) માં, આ અદાલતે નીચે મુજબ નોંધ્યું હતું:

"૨.અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે મદ્રાસ ખાતેની હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચના સ્ટાન્ડર્ડ ઇલેક્ટ્રિક એપ્લાયન્સિસ વિરુદ્ધ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝના સુપ્રિટન્ટ [(૧૯૮૬) ૨૩ ઇ.એલ.ટી. ૩૦૨ (મેડ)] ના ચુકાદા તરફ ધ્યાન દોર્યું હતું.કોર્ટે કહ્યું કે તે સામાન્ય જ્ઞાન છે કે જ્યારે કોઈ ગ્રાહક વેપારી પાસેથી વસ્તુ ખરીદે છે, ત્યારે સેવા સુવિધાઓના કિસ્સામાં તે વેપારી તરફ જુએ છે, ઉત્પાદક તરફ નહીં.ખામીયુક્ત ભાગો બદલવા માટે પણ તેમણે તે વેપારી તરફ ધ્યાન આપ્યું જેની પાસેથી તેમણે ખરીદી હતી અને જથ્થાબંધ વેપારીને આખરે તેના ભાગો બદલવા માટે ઉત્પાદક પાસેથી વળતર મળી શકે છે તે હકીકત હોવા છતાં, સેવા સુવિધાઓ જથ્થાબંધ વેપારી દ્વારા સદ્ભાવના મેળવવા અને ગ્રાહકોને આકર્ષવા માટે પૂરી પાડવામાં આવી હતી.જથ્થાબંધ વેપારી દ્વારા ઉત્પાદનની જાહેરાત એ જાણીતી પદ્ધતિઓમાંની એક હતી જેના દ્વારા જથ્થાબંધ વેપારી ગ્રાહકોને આકર્ષિત કરે છે અને જો, તેનો વ્યવસાય વધારવાના પરિણામે, ઉત્પાદકના ઉત્પાદનની માંગ પણ વધે છે, તો ઉત્પાદક દ્વારા જાહેરાતને ઉત્પાદક માટે અને તેના વતી ન કહી શકાય.

૩. યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા વિરુદ્ધ મહિન્દ્રા એન્ડ મહિન્દ્રા લિમિટેડ [(૧૯૮૯) ૪૩ ઈએલટી ૬૧૧ (કલકત્તા)] માં બોમ્બે હાઈકોર્ટે પક્ષકારો વચ્ચેના સંબંધ પર ભાર મૂક્યો હતો, જે ખરીદનાર અને વેચનારનો મુખ્ય-થી-મુખ્ય ધોરણે હોવો જોઈએ.કોર્ટે અવલોકન કર્યું હતું કે ઉત્પાદક અને તેના વિતરકને ઉત્પાદનોના મહત્તમ વેચાણમાં પરસ્પર હિત છે.જાહેરાત અને તેના જેવા સંબંધિત તેમના વચ્ચેના કરારની જોગવાઈઓ ઉત્પાદક અને તેના વિતરક બંનેની આ ઈચ્છાને આગળ વધારતી હતી અને કોઈ પણ રીતે વ્યવહારની વાસ્તવિક પ્રકૃતિને અસર કરતી ન હતી જે મુખ્ય-થી-મુખ્ય ધોરણે વેચાણની હોવાનું જણાય છે.

૫. અમને એવું લાગે છે કે વેપારીએ પોતાના ખર્ચે જે જાહેરાત કરવાની હતી તેનાથી અપીલકર્તા અને વેપારીને સમાન પ્રમાણમાં ફાયદો થયો હતો અને આ કારણોસર આવી જાહેરાતનો અડધોઅડધ ખર્ચ અપીલકર્તા અને વેપારી દ્વારા ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો.તેથી, આ ખાતા પર ટ્રેડ ડિસ્કાઉન્ટમાંથી કપાત કરવી બિનજરૂરી હતી.

૬. કરાર હેઠળ ડીલરને જે વેચાણ પછીની સેવા પૂરી પાડવાની ફરજ પાડવામાં આવી હતી, તેનાથી ચોક્કસપણે ઈચ્છુક ખરીદદારોની નજરમાં

અપીલકર્તાના ઉત્પાદનનું મૂલ્ય વધ્યું, પરંતુ મૂલ્યમાં આવો વધારો ફક્ત અપીલકર્તાના લાભ માટે જ નહીં; તે ડીલરના લાભ માટે પણ સુનિશ્ચિત થયો, કારણ કે તેના કારણે, ડીલર વધુ વેચાણ કરી શકે છે અને મોટો નફો મેળવી શકે છે. અપીલકર્તાના ઉત્પાદનો સાથે જોડાયેલી બાંયધરીમાં સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું હતું કે દેશમાં ગમે ત્યાં અપીલકર્તાના ડીલરો દ્વારા બાંયધરી સમયગાળા દરમિયાન તેનું સમારકામ કરી શકાય છે. આમ, જો કે એક વેપારીએ અન્ય વેપારી દ્વારા વેચવામાં આવેલા માલની મરામત કરવી પડી શકે છે અને તે સંબંધમાં ખર્ચ કરવો પડી શકે છે, તેમ છતાં તેણે જે માલ વેચ્યો હતો તે સમગ્ર દેશમાં ફરીથી વેચી શકાય તેવો લાભ પણ તેને મળ્યો હતો. તેથી વેચાણ પછીની સેવાની જોગવાઈથી માત્ર અપીલકર્તાને જ ફાયદો થયો ન હતો; તે અપીલકર્તા અને વેપારીને પરસ્પર લાભની જોગવાઈ હતી.

તે કિસ્સામાં એ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે ખરીદનારે તેના પોતાના ખર્ચે જે જાહેરાત કરવી જરૂરી હતી તેનાથી કરદાતાને અને ખરીદનારને સમાન પ્રમાણમાં ફાયદો થયો હતો અને તે કારણોસર આવી જાહેરાતનો ખર્ચ સમાન રીતે ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો અને વેપાર છૂટમાંથી કપાત કરવી બિનજરૂરી હોવાનું માનવામાં આવ્યું હતું. એવું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે આ પ્રકારની બાબતોનો ચુકાદો આપતી વખતે આબકારી સત્તામંડળોએ કાયદેસરની વ્યવસાયિક બાબતોને ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ.

એ વધુ નોંધવું જોઈએ કે વળતરની કોઈ વ્યવસ્થા નથી તે બતાવવા માટે કોઈ સામગ્રી નથી.વાસ્તવિક સ્થિતિ દર્શાવે છે કે વ્યવહાર મુખ્યથી મુખ્ય ધોરણે હતો.એ.કે. રોય અને એન. વિરુદ્ધ. વોલ્ટાસ લિમિટેડ (૧૯૭૩ (૩) એસસીસી ૫૦૩) માં આ કોર્ટના તારણો પણ વિવાદ પર નોંધપાત્ર પ્રકાશ પાડે છે.

"૨૦.તેમાં કોઈ શંકા ન હોઈ શકે કે 'જથ્થાબંધ રોકડ કિંમત' માત્ર હાથની લંબાઈ પરના વ્યવહારોના આધારે નક્કી કરવી પડશે.જો કોઈ ખાસ અથવા તરફેણ કરાયેલ ખરીદદાર હોય જેની પાસેથી વ્યાપારી કારણોસર ખાસ ઓછી કિંમત વસૂલવામાં આવે છે, દા.ત. કારણ કે તે ઉત્પાદકનો સગો છે, તો તે વેચાણ માટે વસૂલવામાં આવતી કિંમત કાયદાની કલમ ૪(એ) હેઠળ એક્સાઈઝ વસૂલવા માટે 'જથ્થાબંધ રોકડ કિંમત' નહીં હોય. એકમાત્ર વિતરક તેની સાથેના કરારની શરતો વાજબી અને વાજબી હોવાથી અને સંપૂર્ણપણે વ્યાપારી ધોરણે નક્કી કરવામાં આવી હોવાથી, તે તરફેણ કરાયેલ ખરીદદાર હોઈ શકે છે અથવા ન પણ હોઈ શકે.એકવાર હથિયારોના જથ્થાબંધ સોદા સ્થાપિત થઈ ગયા પછી, કાયદાની કલમ ૪ (એ) ના હેતુ માટે જથ્થાબંધ રોકડ કિંમતનું નિર્ધારણ આવા જથ્થાબંધ સોદાઓની સંખ્યા પર આધારિત ન હોઈ શકે.અપીલકર્તાએ ઉત્પાદિત વસ્તુઓમાંથી ૯૦ થી ૯૫ ટકા ગ્રાહકોને સીધી વેચી હતી તે હકીકત

બાકીના વસ્તુઓના જથ્થાબંધ વેચાણની કિંમત કલમ ૪(એ) ના હેતુ માટે 'જથ્થાબંધ રોકડ કિંમત' કરતાં ઓછી નહીં કરે, ભલે આ વેચાણ ચોક્કસ વ્યાપારી લાભો માટે નિર્ધારિત કરારો અનુસાર કરવામાં આવ્યું હોય, જો કરારો હથિયારોની લંબાઈ પર અને વ્યવસાયના સામાન્ય માર્ગે કરવામાં આવ્યા હોય.

૨૨. એક્સાઈઝ એ માલના ઉત્પાદન અને ઉત્પાદન પરનો કર છે (જુઓ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિ. દિલ્લી કલોથ અને જનરલ મિલ્સ ([૧૯૬૩] સપ્લિમેન્ટ ૧ એસસીઆર ૫૮૬).તેથી કાયદાની કલમ ૪ પૂરી પાડે છે કે વાસ્તવિક મૂલ્ય વેચાણ ખર્ચ અને વેચાણ નફો બાદ કર્યા પછી શોધવું જોઈએ અને વાસ્તવિક મૂલ્યમાં માત્ર ઉત્પાદન ખર્ચ અને ઉત્પાદન નફાનો સમાવેશ થઈ શકે છે.આ કલમ સ્પષ્ટ કરે છે કે એક્સાઈઝ ફક્ત ઉત્પાદન ખર્ચ વત્તા ઉત્પાદન નફાનું પ્રતિનિધિત્વ કરતી રકમ પર જ વસૂલવામાં આવે છે અને ઉત્પાદન પછીનો ખર્ચ અને ઉત્પાદન પછીના કાર્યમાંથી ઉદ્ભવતા નફા, એટલે કે વેચાણ નફાને બાકાત રાખે છે.આ કલમ એવી ધારણા રાખે છે કે જથ્થાબંધ ભાવ રોકડ ચુકવણીના આધારે લેવામાં આવે જેથી જથ્થાબંધ ભાવમાં સામેલ હિત દૂર થાય જે જથ્થાબંધ ખરીદનારને ચોક્કસ સમયગાળા માટે ક્રેડિટ આપે છે અને ફેક્ટરી ગેટ પર ડિલિવરી માટે કિંમત નક્કી કરવી જોઈએ જેનાથી માલના પરિવહનમાં સામેલ ભૂર, જકાત અને અન્ય ખર્ચ દૂર થાય.પહેલેથી જ જણાવ્યા મુજબ કલમ

જ (એ) ની કામગીરીને આકર્ષવા માટે તે જરૂરી નથી કે જથ્થાબંધ વેચાણની મોટી સંખ્યા હોવી જોઈએ. જથ્થાબંધ ધોરણે ઉત્પાદક દ્વારા વેચવામાં આવતી ચીજવસ્તુઓનું પ્રમાણ સંપૂર્ણપણે અપ્રસ્તુત છે. માત્ર હકીકત એ છે કે આવા વેચાણ ઓછા અથવા ઓછા હોઈ શકે છે તે વાસ્તવિક સ્થિતિને બદલતી નથી.

આમ હોવાથી, સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ ઓથોરિટીઝ દ્વારા કરવામાં આવેલા અને સી.ઈ.જી.એ.ટી. દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવ્યું છે તે મુજબ કોઈ વધારાનો અવકાશ નથી. ઉપરોક્ત તારણોને ધ્યાનમાં રાખીને, મર્યાદાનો વિસ્તૃત સમયગાળો લાગુ થયો હતો કે કેમ તે પ્રશ્ન પર વિચાર કરવો જરૂરી નથી. સી.ઈ.જી.એ.ટી. ના વાંધાજનક આદેશોને બાજુ પર રાખીને અમે અપીલોને મંજૂરી આપવાને પાત્ર છીએ. કોઈ ખર્ચ નહીં.

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.